

7) Rozvržení pracovní doby

Stanovená týdenní pracovní doba

- Délka pracovní doby závisí na domluvě Ztele se Zcem, nesmí však překročit zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu
 - Obecně 40 hodin týdně
 - Těžba nerostných surovin – 37,5 hodin týdně
 - Dvousměnný pracovní provoz – 38,75 h/t
 - Vícesměnný a nepřetržitý pracovní provoz – 37,5 h/t
- Zec mladší 18 let – délka směny max. 8 hodin, v souhrnu max. 40 hodin týdně
- Zaměstnanec je povinen být na začátku své směny na pracovišti a odcházet až po skončení směny (§ 81/3 ZP)

Jiná délka týdenní pracovní doby

- **Zkrácená týdenní pracovní doba**
 - Zkrácení stanovené týdenní pracovní doby bez snížení mzdy pod stanovený rozsah může obsahovat jen kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis a nesmí ho provést zaměstnavatel podle § 109 odst. 3
 - Takto zkrácená týdenní pracovní doba je **stanovenou týdenní pracovní dobou**
- **Kratší pracovní doba**
 - Kratší pracovní doba pod stanovený rozsah může být **sjednána** pouze mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem
 - Zaměstnanci přísluší mzda nebo plat, které **odpovídají sjednané kratší pracovní době**

Rozvrh pracovní doby

- Pracovní dobu **rozvrhuje zaměstnavatel** a určí **začátek** a **konec** směn
- Pracovní doba se rozvrhuje zpravidla do **pětidenního** pracovního týdne
- Při rozvržení pracovní doby je zaměstnavatel povinen přihlédnout k tomu, aby toto rozvržení nebylo v rozporu s hledisky bezpečné a zdraví neohrožující práce
- **Písemný rozvrh pracovní doby**
 - Zaměstnavatel je povinen vypracovat písemný rozvrh týdenní pracovní doby a seznámit s ním nebo s jeho změnou zaměstnance nejpozději 2 týdny a v případě konta pracovní doby 1 týden před začátkem období, na něž je pracovní doba rozvržena, pokud se nedohodne se zaměstnancem na jiné době seznámení

Délka pracovní doby

- Délka směny nesmí přesáhnout **12 hodin**
- Povinnost zaměstnavatele vypracovat **písemný rozvrh** týdenní pracovní doby
- Ztel je povinen Zci rozvrhnout pracovní dobu do pracovních směn a určit jejich začátek a konec (x překážka na straně Ztele)
 - Zpravidla pětidenní pracovní týden
 - Hlediska BOZP

Délka pracovní doby

- **Rovnoměrné rozvržení pracovní doby**
 - Délka pracovní doby (bez práce přesčas) nesmí přesáhnout 12 hodin
 - Pracovní doba v týdnu přitom nepřesáhne stanovenou týdenní pracovní dobu (40 hodin a méně)
- **Nerovnoměrné rozložení pracovní doby**
 - Délka směny nepřesáhne 12 hodin
 - Průměrná týdenní pracovní doba dle rozvrhu směn nesmí přesáhnout týdenní pracovní dobu za období 26 týdnů po sobě jdoucích (kolektivní smlouva až 52 týdnů)

Zvláštní kategorie zaměstnanců

- Režim **§ 317 ZP** – Zec nepracuje na pracovišti Ztele, ale podle dohodnutých podmínek pro něj vykonává sjednanou práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje. Z režimu zákoníku práce se nepoužije:
 - úprava **rozvržení pracovní doby, prostoju** ani **přerušeni práce** způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy
 - při jiných důležitých **osobních překážkách** v práci mu nepřísluší náhrada mzdy nebo platu, nestanoví-li prováděcí právní předpis jinak
 - [NV 590/2006 Sb.](#) – svatba, úmrtí, přestěhování ANO, vyšetření, narození dítěte... NE
 - mu nepřísluší mzda nebo plat nebo náhradní volno za **práci přesčas** ani náhradní volno nebo náhrada mzdy anebo příplatek za **práci ve svátek**

Sdílené pracovní místo

- Úprava § 317a ZP účinného od 1. 1. 2021
- Dohoda mezi Ztelem a 2 či více Zci s kratší pracovní dobou a stejným druhem práce → **Zci si budou na sdíleném pracovním místě sami rozvrhovat pracovní dobu do směn po vzájemné dohodě**
 - Každý Zec na základě rozvrhu naplní průměrnou týdenní pracovní dobu nejdéle v **čtyřtýdenním vyrovnávacím období**
 - Souhrn délky týdenní pracovní doby zaměstnanců na jednom sdíleném pracovním místě nesmí překročit délku stanovené týdenní pracovní doby (x zastupování)
- Dohoda musí být písemně uzavřena s každým Zcem a musí obsahovat bližší podmínky pro rozvržení pracovní doby

Sdílené pracovní místo

- Povinnost Zců předložit **společný písemný rozvrh pracovní doby**
 - Alespoň 1 týden před počátku období, jinak jej určí Ztel
 - Změny v rozcehu – Zci seznámí Ztele alespoň 2 dny před účinností
- **Zastupování Zce** na sdíleném pracovním místě → Ztel může zastupování požadovat jen na základě dohody (dohoda / ad hoc)
- Zánik dohody → dohoda, výpověď bez uvedení důvodu (VD 15 dnů)
 - Zanikne-li závazek z dohody o sdíleném pracovním místě alespoň jednoho zaměstnance, pracovní režim sdíleného pracovního místa se u ostatních zaměstnanců na témže sdíleném pracovním místě uplatní do konce probíhajícího vyrovnávacího období.

Délka pracovní doby

- **Pružné rozvržení pracovní doby**
 - **Základní časové úseky pracovní doby**
 - Zec je povinen být na pracovišti
 - **Volitelné časové úseky pracovní doby**
 - Zec si sám volí začátek a konec pracovní doby
 - Celková délka směny nesmí přesáhnout 12 hodin
 - Průměrná týdenní pracovní doba je naplněna ve vyrovnávacím období určeném Ztelem, nejdéle však v období 26 týdnů (kolektivní smlouva až 52 týdnů)
 - Neuplatní se:
 - Pracovní cesta
 - Zabezpečení naléhavého úkolu ve směně, další případy

Konto pracovní doby

- Kolektivní smlouva / vnitřní předpis, ne Ztelé dle § 109/3
- Vyrovnávací období max. 26 týdnů (kolektivní smlouva – 52 týdnů)
- Ztel vede účet pracovní doby:
 - Stanovená týdenní pracovní doba
 - Rozvrh pracovní doby (rozvržení do směn, počátek, konec)
 - Skutečně odpracovaná pracovní doba
- Ztel vede účet mzdy Zce
 - Mzda Zce, na kterou má nárok dle smlouvy / vnitřního předpisu (dosažená mzda)
 - Stálá mzda – vyplácí se bez ohledu na dobu výkonu práce, **minimálně 80 % průměrného měsíčního výdělku (85 % při postupu dle § 86/4 – přesčas)**
- Rozvržení pracovní doby alespoň týden předem

Konto pracovní doby

- Podstata: **stanovení vyrovnacího období** pro uplatnění konta
 - Oddělení pracovní doby od odměňování za práci vykonanou v pracovní době
 - **Přidělována práce v rozsahu nižším, nebo naopak větším, než je stanovená týdenní pracovní doba, a to i bez předchozího souhlasu zaměstnance**
 - Limita však platí i zde: maximální délka směny → 12 hodin, nepřetržitý odpočinek mezi směny → 11 hodin, nepřetržitý odpočinek v týdnu → 35 hodin
 - **Odklad plateb mzdy a odměny za práci přesčas**
 - Stálá měsíční mzda (kolektivní smlouva / předpis) → 80 % PMV
 - Započtení práce přesčas v rozsahu max. 120 hodin do následujícího vyrovnávacího období → 85 % PMV (lze zavést jen kolektivní smlouvou)
 - Mzdové vyrovnání po uplynutí vyrovnávacího období / skončení pracovního poměru
 - Mzda = vyplacená stálá mzda + právo na dosaženou mzdu → **povinnost doplatit rozdíl**

Práce přesčas

- Na pokyn nebo se souhlasem Ztele – nad stanovenou týdenní pracovní dobu a mimo rámec provozních směn
- Lze nařídit nejvýše v rozsahu 8 hodin v každém týdnu a **150 hodin** ročně (**nad rámec jen dohodou**)
 - Nezapočítává se práce přesčas za pracovní volno
 - Celkový rozsah nesmí být přes 8 hodin týdně za vyrovnávací období 26 týdnů (kolektivní smlouva – 52 týdnů)
- Konto pracovní doby – kolektivní smlouvou lze povolit započtení max. 120 hodin přesčasů do následujícího vyrovnávacího období
- Příplatek nejméně 25 % z PMV / náhradní volno
 - Max. 150 hodin lze sjednat jako již v rámci mzdy

Noční práce

- Práce konaná Zcem v noční době mezi 22. a 6. hodinou
 - Zaměstnanec pracující v noci – odpracuje během noční doby nejméně 3 hodiny ze své pracovní doby v rámci 24 hodin po sobě jdoucích v průměru alespoň jednou týdně ve vyrovnávacím období
- Délka směny nesmí překročit 8 hodin v rámci 24 po sobě jdoucích hodin
- Příplatek alespoň **10 % PMV**

Pracovní pohotovost

- Flexibilní prostředek pro potřeb zaměstnavatele
- Zec je mimo pracoviště v době pracovní pohotovosti připraven k případnému výkonu práce, nad rámec rozvrhu pracovních směn
 - Pracovní pohotovost nelze konat v místě pracoviště → **práce přesčas**
- Pouze na základě **dohody** a na **dohodnutém místě**
- Rozsah není omezen (x doby odpočinku)
- Výkon práce v pracovní pohotovosti nad rámec týdenní pracovní doby → **přesčas**
- Pracovní pohotovost, při které k výkonu práce nedojde, se do pracovní doby nezapočítává

Pracovní pohotovost

- Nad rámec rozvrhu pracovních směn
 - Pb. pružná pracovní doba?
- Požadavek místa, kde se má zaměstnanec zdržovat
 - Může být stanoveno, ale nemusí
- Požadavek být kdykoliv ze straně zaměstnavatele dosažitelný
 - Zvážení technické stránky ze strany zaměstnavatele
 - Mobilní telefon, pager, vnitřní systém, siréna...
- Požadavek, aby se zaměstnanec dostavil k výkonu práce
 - Ve stavu způsobilém k výkonu práce...

Pracovní pohotovost

- Za dobu pracovní pohotovosti odměna **alespoň 10 % PMV**
- Za **dobu výkonu práce** při pracovního pohotovosti přísluší mzda nebo plat, odměna ve výši alespoň 10 % PMV však nenáleží
 - Práce v noci → příplatek na noční práci (10 %)
 - Práce přesčas → příplatek za práci přesčas (25 %)
 - Práce v sobotu a neděli → příplatek za práci v sobotu a neděli (10 %)
 - Práce přes svátky → příplatek za práci ve svátek (100 %)
- **Cestovní náhrady** z místa realizaci pracovní pohotovosti do místa výkonu práce podle § 152 písm. c) ZP
 - jízdní výdaje, nutné vedlejší výdaje

Evidence pracovní doby

- Řádném vedení Ztelem a umožnění nahlédnout Zci
- Pracovní doba
- Práce přesčas
- Noční práce
- Odpracovaná doba pracovní pohotovosti
- Pracovní pohotovost

Doba odpočinku

- Není pracovní dobou Zce
- Konat práci v době odpočinku lze jen výjimečně
- Přestávka v práci
- Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny
- Nepřetržitý odpočinek v týdnu
- Svátky
- Dovolená

Doba odpočinku

- **Přestávka v práci**
 - Nezapočítává se do pracovní doby, nesmí být na začátku či konci směny
 - Alespoň 30 minut po 6 hodinách (4,5 do 18 let)
 - Může být rozvržena do více částí (jedna alespoň 15 minut)
- **Přiměřená doba na oddech a jídlo**
 - Při nepřerušení provozu, započítává se do pracovní doby
- **Bezpečnostní přestávka podle zvláštních PP**
 - Započítává se do pracovní doby

Doba odpočinku

- **Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny**
 - Alespoň 11 hodin
 - Zec mladší 18 let alespoň 12 hodin během 24 hodin
- Zci staršímu 18 let může být zkrácen až na 8 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích, pokud následující odpočinek bude o tuto dobu prodloužen
 - V nepřetržitých provozech
 - V zemědělství
 - Při poskytování (zdravotnických) služeb obyvatelstvu
 - U naléhavých opravných pracích
 - Při živelných událostech
- Náhrada zkráceného odpočinku – při sezónních pracích v zemědělství může být nahrazen poskytnutím v následujících 3 týdnech od jeho zkrácení

Doba odpočinku

- **Nepřetržitý odpočinek v týdnu**
 - Úsek pracovního volna zaměstnance určený k regeneraci
 - Trvá nejméně 35 hodin (48 hodin Zci pod 18 let)
 - Je-li to možné, tak všem Zcům na stejný den a neděli
- V případech, ve kterých je možné zkrátit odpočinek mezi dvěma směny a u technologických procesů, které nelze přerušit, může být doba nepřetržitého odpočinku Zců starších 18 let zkrácena na 24 hodin
- Během 2 týdnů ale nepřetržitý odpočinek musí činit 70 hod.
 - Zemědělství
 - Za 3 týdny alespoň 105 hodin
 - Za 6 týdnů sezónních prací alespoň 210 hodin

Doba odpočinku

- **Dny pracovního klidu a svátky**
 - Dny pracovního klidu jsou dny, na které připadá nepřetržitý odpočinek Zce v týdnu a svátky
 - Svátky – taxativně vyjmenována zákonem č. 245/2000 Sb. (1.5., 8.5., 5.7., 6.7., 28.9., 28.10...)
 - Práci lze v dnech pracovního klidu nařídit jen výjimečně
 - Naléhavé opravné práce
 - Nakládací a vykládací práce
 - Inventurní práce...
 - Ve svátek lze nařídit jen práci, jak v dnech nepřetržitého odpočinku v týdnu, v případě nepřetržitého provozu a práce potřebné pro střežení objektů Ztele
 - Práce ve svátek: dosažená mzda + náhradní volno / 100 %
 - Práce v sobotu a neděli: alespoň 10 %

Překážky v práci

• Překážky v práci na straně zaměstnavatele

- Zaměstnanec nemůže konat práci pro
 - pro **přechodnou závadu způsobenou poruchou na strojním zařízení**, kterou nezavinil, v dodávce surovin nebo pohonné síly, chybnými pracovními podklady nebo jinými provozními příčinami, jde o prostoj, a nebyl-li převeden na jinou práci, přísluší mu náhrada mzdy nebo platu ve výši nejméně 80 % průměrného výdělku,
 - v důsledku přerušení práce způsobené **nepříznivými povětrnostními vlivy nebo živelní událostí** a nebyl-li převeden na jinou práci, přísluší mu náhrada mzdy nebo platu ve výši nejméně 60 % průměrného výdělku.
- Nemohl-li zaměstnanec konat práci pro jiné překážky na straně zaměstnavatele, přísluší mu náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku; to neplatí, bylo-li uplatněno **konto pracovní doby**

Překážky v práci

- **Překážky v práci na straně zaměstnance**

- Mateřská, rodičovská dovolená, DPN, ošetřování dítěte mladšího 10 let
- Jiné osobní důležité překážky v práci [NV 590/2006 Sb.](#)
 - ošetření, zpoždění dopravních prostředků, svatba, narození dítěte, úmrtí, doprovod...
- Překážky v práci z důvodu obecného zájmu
 - Výkon veřejné funkce, občanské povinnosti, odborová organizace...
 - Pracovní volno související s brannou povinností
 - Překážky v práci z důvodu školení, jiné formy přípravy nebo studia
- Povinnost včas požádat o poskytnutí pracovního volna – známá
- Povinnost uvědomit o překážce a době trvání neznámá